

Inuktitut

in Wikipedia, die vrye ensiklopedie

Inuktitut (ᐃᓄᐅᐅᐅᐅ, [inuktiˈtut], letterlik: "taal van die mens") is 'n Eskimo-Aleoetiese taal en sedert 19 September 2008 'n amptelike taal van die Kanadese gebied Nunavut. Inuktitut is nou verwant aan die Inuïtiese tale en word óf met die Inuktitut-sillabeskrif óf met die Latynse alfabet geskryf. Dit is 'n plurisentriese taal en word sedert 2004 as een van Kanada se streekstale erken.

Die woord ᐃᓄᐅᐅᐅᐅ ("Inuktitut") in Inuktitut-sillabeskrif

ᐃᐃ	i	ᐅᐅ	u	ᐅᐅ	a	ᐅᐅ	h
ᐃᐃ	pi	ᐅᐅ	pu	ᐅᐅ	pa	ᐅᐅ	p
ᐃᐃ	ti	ᐅᐅ	tu	ᐅᐅ	ta	ᐅᐅ	t
ᐅᐅ	ki	ᐅᐅ	ku	ᐅᐅ	ka	ᐅᐅ	k
ᐅᐅ	gi	ᐅᐅ	gu	ᐅᐅ	ga	ᐅᐅ	g
ᐅᐅ	mi	ᐅᐅ	mu	ᐅᐅ	ma	ᐅᐅ	m
ᐅᐅ	ni	ᐅᐅ	nu	ᐅᐅ	na	ᐅᐅ	n
ᐅᐅ	si	ᐅᐅ	su	ᐅᐅ	sa	ᐅᐅ	s
ᐅᐅ	li	ᐅᐅ	lu	ᐅᐅ	la	ᐅᐅ	l
ᐅᐅ	ji	ᐅᐅ	ju	ᐅᐅ	ja	ᐅᐅ	j
ᐅᐅ	vi	ᐅᐅ	vu	ᐅᐅ	va	ᐅᐅ	v
ᐅᐅ	ri	ᐅᐅ	ru	ᐅᐅ	ra	ᐅᐅ	r
ᐅᐅ	qi	ᐅᐅ	qu	ᐅᐅ	qa	ᐅᐅ	q
ᐅᐅ	ngi	ᐅᐅ	ngu	ᐅᐅ	nga	ᐅᐅ	ng
ᐅᐅ	nngi	ᐅᐅ	nngu	ᐅᐅ	nnga	ᐅᐅ	nng
ᐅᐅ	ti	ᐅᐅ	tu	ᐅᐅ	ta	ᐅᐅ	t

Die sillabeskrif wat gebruik word om Inuktitut (*titirausiq nutaaq*) te skryf. Die bykomende karakters met die kolletjies verteenwoordig lang vokale; in die Latynse transkripsie sou die vokaal verdubbel word.

Inuktitut het sowat 35 200 moedertaalsprekers en is die taal van Kanada se inheemse Inuïete. Dit is ná Groenlands een van die belangrikste van die Inuïtiese tale en geniet amptelike status in die Kanadese gebied Nunavut, die noordelike deel van die provinsie Quebec (Nunavik), 'n deel van die provinsie Newfoundland en Labrador (Nunatsiavut) en in die Noordwestelike gebiede. Inuktitut bevat verskeie dialekte en soms word al die ander Inuïtiese tale as 'n dialek van dieselfde taal beskou wat as *Inukut* bekend staan.

Inuktitut

ᐃᓄᐅᐅᐅᐅ

Uitspraak:	[inuktiˈtut]
Gepraat in:	 <u>Kanada</u>
Gebied:	<u>Arktika</u>
Totale sprekers:	35 200 ^[1]
Taalfamilie:	<u>Eskimo-Aleoeties</u> Eskimo Inuïties Inuktitut
Skrifstelsel:	Inuktitut-sillabeskrif, <u>Latynse alfabet</u>

Amptelike status

Amptelike taal in:	 <u>Nunavut</u> ^[2] <u>Quebec (Nunavik)</u> ^[3] <u>Newfoundland en Labrador (Nunatsiavut)</u> ^[4] <u>Noordwestelike gebiede</u> ^[5]
--------------------	---

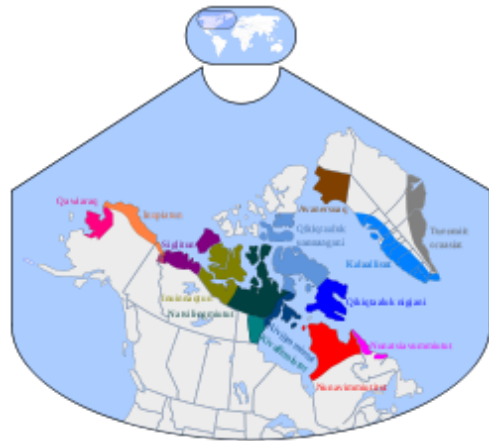
Gereguleer deur:	<i>Inuit Tapiriit Kanatami</i> en verskeie ander plaaslike instellings.
------------------	---

Taalkodes

<u>ISO 639-1</u> :	iu
<u>ISO 639-2</u> :	ike
<u>ISO 639-3</u> :	ike (http://www.sil.org/iso639-3/documentation.asp?id=ike)

Bekende Afrikaanse leenwoorde uit Inuktitut sluit Eskimo en husky in. Inuktitut is nes Afrikaans en Duits bekend vir die skepping van lang woorde. Nuwe woorde word gewoonlik uit Inuktitut-wortels saamgevoeg, maar veral in die moderne taalgebruik word hulle uit Engels of Frans ontleen.

Dialekte

Nota: Hierdie bladsy kan IFA fonetiese simbole in Unicode bevat.

ISO 639-3	Dialek	Gebied	Getal sprekers ^[6]	Skryfstelsel
ike (Oos-Inuït)	Nunatsiavummiutut (Inuttut)	NL: Nunatsiavut	550	Latyn
	Nunavimmiutut (Tarramiutut)	QC: Nunavik	10 700	Sillabeskriif
	Qikiqtaaluk nigiani (Aggurmiutut)	NU: Qikiqtaaluk	5 740	
	Qikiqtaaluk uannangani		4 550	
	Aivilingmiutut	NU: Kivalliq	1 500	
	Kivallirmiutut		5 500	
ikt (Wes-Inuït)	Natsilingmiutut (Nattiliᓃmiutut)	NU: Kitikmeot	1 500	Latyn
	Inuinnaqtun		1000	
	Siglitun (Inuvialuktun i. e. S.)	NT: Inuvik ^[7]	200	

Verwysings

- "Ethnologue: Languages of the World, Seventeenth edition, Inuktitut" (<https://www.ethnologue.com/language/ike>) (in Engels). Ethnologue. Geargiveer (<https://web.archive.org/web/20190605185750/https://www.ethnologue.com/language/ike>) vanaf die oorspronklike op 5 Junie 2019. Besoek op 23 November 2018.
- (en) Official Languages Act, S.Nu. 2008, c. 10 (<https://www.nunavutlegislation.ca/en/download/file/fid/10893>), bl. 3 met (en) Inuit Language Protection Act, S.Nu. 2008, c. 17 (<https://www.nunavutlegislation.ca/en/download/file/fid/10729>), bl. 1(2)
- (en) Charter of the French Language, CQLR c. C-11 (<http://www.legisquebec.gouv.qc.ca/en/showdoc/cs/C-11>), bl. 95
- (en) Nunatsiavut Constitution Act, CIL 2012 N-3 (<http://www.nunatsiavut.com/wp-content/uploads/2015/07/CIL-31-12-2012-N-3-Nunatsiavut-Constitution-Act.pdf>) (PDF) bl. 1.6.1
- (en) Official Languages Act, R.S.N.W.T. 1988, c. O-1 (<https://www.justice.gov.nt.ca/en/files/legislation/official-languages/official-languages.a.pdf>) (PDF) bl. 4
- Totaal: 31 240; Bron: (en) UNESCO Atlas of the World's Languages in Danger (<http://www.unesco.org/languages-atlas/>) volgens die (en) Census-Daten 2006 (<http://www12.statcan.gc.ca/census-recensement/2006/as-sa/97-558/p9-eng.cfm>), waar na al die dialekte saam as *Inuktitut* verwys word.
- in Yellowknife word ook Inuktitut gebesig, in Ulukhaktok Inuinnaqtun, sien (en) Official Languages of the Northwest Territories (<http://www.pwnhc.ca/official-languages-of-the-northwest-territories/>)

Eksterne skakels

- [Wikimedia Commons](#) het meer media in die kategorie [Inuktitut](#).

Normdata

GND: [4416120-7](https://d-nb.info/gnd/4416120-7) (<https://d-nb.info/gnd/4416120-7>) • LCCN: [sh90002806](https://id.loc.gov/authorities/subjects/sh90002806) (<https://id.loc.gov/authorities/subjects/sh90002806>)

Ontsluit van "<https://af.wikipedia.org/w/index.php?title=Inuktitut&oldid=2208393>"

Die bladsy is laas op 17 Junie 2020 om 06:14 bygewerk.

Die teks is beskikbaar onder die lisensie [Creative Commons Erkenning-Insgelyks Deel](#). Aanvullende voorwaardes kan moontlik ook van toepassing wees. Sien die [Algemene Voorwaardes](#) vir meer inligting.